

Houtbouw tot vijf lagen: van lef naar business as usual

De Bouwcampus trapte onlangs de eerste Transitie-motor Houtbouw tot vijf lagen af: een online kennissessie waarin architecten, bouwers, beleidsmakers en financiers gezamenlijk het net ophaalden. Centrale vraag: waar staan we nu in de transitie naar houtbouw en wat houdt ons nog tegen om van hout bouwen tot vijf lagen business as usual te maken. “Het lijkt zo logisch, waarom doen we het dan niet?”

Transitie-expert Wytze Kuijper opende de bijeenkomst met een korte schets van de opgave. “Binnen De Bouwcampus werken we steeds volgens het principe *the whole system in the room*. Alle relevante partijen van architect en bouwer tot verzekeraar en bank brengen we om één tafel om te begrijpen wat ze van elkaar nodig hebben.” De houtbouwopgave leek aanvankelijk te draaien om hoogbouw, maar de echte kans ligt volgens Kuijper juist in de breedte: “Binnen vijf lagen zijn er geen technische belemmeringen meer. En toch hikken we nog tegen een drempel aan.”

Lef

In een eerste ronde deelden deelnemers hun mening waarom bouwen met hout nog niet echt vliegt. Zo noemde Chantal van Schaik (Holland Houtland) “lef” als sleutelwoord: “Mensen kijken te veel naar de ander. Er is vaak een gebrek aan vertrouwen om gewoon te doen.” Toon van Schijndel (Heijmans) wees op zijn beurt op de kosten: “Projecten stranden vaak op de prijs. We hebben het nog te weinig voor elkaar gekregen om houtbouw op te schalen en daarmee goedkoper te maken.” Koen Temmink (Nieman Raadgevende Ingenieurs) nuanceerde dat beeld: “Technisch gezien is er niets wat ons tegenhoudt.” En volgens Sander Woertman (Lente-akkoord) ontbreekt het vooral aan voorstellingsvermogen. “Wie zich niet kan voorstellen dat bouwen in hout kan, doet het niet. Maar de pioniers met visie laten zien dat het wél kan.”

CO₂-budget

Architect Willem van Genugten (Group A) toonde vervolgens met cijfers en projecten waarom houtbouw essentieel is. Vanuit zijn *Carbon Lab* onderzoekt Group A hoe grote gebouwen binnen de CO₂-grenzen kunnen blijven. “Met de huidige uitstoot is het bouwbudget voor Nederland in 2027 op. Dat is overmorgen,” waarschuwde hij. “We moeten nu ontwerpen binnen CO₂-budgetten die stap voor stap omlaag gaan.”

Zijn praktijkvoorbeelden van een honderd meter hoge toren tot een stedelijk blok van acht lagen, laten zien dat het al kan. “Met de technieken van vandaag kunnen we gebouwen realiseren die netto meer CO₂ opslaan dan uitstoten. Dat vraagt niet om toekomstig onderzoek, maar om gewoon doen.”

De huidige bouwregelgeving kent nog geen CO₂-budget, maar dat gaat snel veranderen. “Er komt een Europese richtlijn die landen verplicht om materiaalgebonden CO₂-budgetten vast te stellen,” aldus Van Genugten. “Gemeenten kunnen daar nu al bij de gronduitgifte op vooruitlopen.” Toch blijft de spanning tussen ambitie en haalbaarheid voelbaar. Kosten, risico's en onbekendheid zorgen voor remming. Irma Thijs (RVO): “Dezelfde vooroordelen blijven telkens terugkomen over kosten, brandveiligheid, geluid. We moeten accepteren dat zo'n transitie tijd kost.”

Een belangrijke oproep uit de groep: kijk breder naar kosten. Niet alleen naar de bouw prijs, maar naar de levenscyclus. Sneller bouwen, minder ziekteverzuim en een lichter gebouw leveren winst op die vaak niet wordt meegerekend. Of zoals een deelnemer samenvatte: “Er zit een enorme win-win in houtbouw, duurzaam én betaalbaar, maar dan moet je wel alles meenemen.”

Volgende stap

De sessie sloot af met een poll: welke vervolgstap verdient in een volgende Transitie motor prioriteit? De deelnemers kozen unaniem voor verdieping van de businesscase: bijvoorbeeld inzicht krijgen in projecten waar het wél lukt. Ook thema's als regelgeving zoals BENG en installatiearm bouwen en kennisdeling staan bij de aanwezigen hoog op de agenda. Kuijper: “We hebben met deze eerste editie een mooi startpunt gezet. Met de komende Transitie motoren gaan we de beweging bestendigen. Dat gaan we doen door kennis te bundelen, ervaringen te delen en samen de versnelling naar houtbouw te maken.”

Over De Bouwcampus

Aan de hand van concrete maatschappelijke vraagstukken brengt De Bouwcampus systeemveranderingen teweeg. Dit omvat samenhangende transitie in processen, competenties, gedrag en techniek die organisatie-overstijgend zijn. Dit heeft impact op de hele keten, van materiaalproducent tot minister.